

Onderzoek na overlijden van een kind

INLEIDING

Als een kind overlijdt, kunnen artsen niet altijd verklaren wat er precies met het kind aan de hand was. Soms kan onderzoek van het gestorven kind helpen om beter te begrijpen wat er is gebeurd. De behandelend arts zal de ouders dan om toestemming voor dat onderzoek vragen. Voor veel ouders is het zwaar om in zo'n verdrietige tijd goed te overzien wat het onderzoek betekenen kan.

In deze folder kunt u lezen wat ouders zouden moeten weten wanneer een arts toestemming vraagt voor onderzoek na overlijden.

Andere namen voor onderzoek na overlijden zijn:

- Postmortaalonderzoek
- Obductie
- Sectie
- Autopsie
- Lijkschouwing

HOE VERLOOPT HET ONDERZOEK?

De arts die het lichaam onderzoekt, is de patholoog. Deze is een paar uur met het onderzoek bezig. Nadat het lichaamje zorgvuldig is bekeken worden er foto's en röntgenfoto's gemaakt. Het laboratorium kan materiaal van het lichaam onderzoeken. Bijvoorbeeld wat slijm uit de keel, wat bloed, urine of een klein stukje huid. Dit zijn kleine ingrepen. Als de ouders toestemming hebben gegeven om het lichaam ook van binnen te bekijken, maakt de patholoog het lichaam open. Dit is te vergelijken met een operatie. Sommige organen worden uit het lichaam genomen om deze later te ontleiden. Gezicht, armen en benen blijven volledig intact. Soms kan een onderzoek van de hersenen belangrijk zijn om een diagnose te kunnen stellen. Na het uitnemen van organen zorgt de patholoog ervoor dat je nauwelijks ziet dat het lichaam onderzocht is, door alle sneden zorgvuldig te hechten. Toch moeten nabestaanden zich voorbereiden op de gevolgen van het onderzoek. Die zullen altijd enigszins zichtbaar zijn als het kind (nog) ongekleed is.

De begrafenisondernemer kan het kind naar een rouwcentrum elders of naar het huis van de ouders zelf brengen. Ondertussen gaat de patholoog verder met onderzoek van de uitgenomen organen.

Door kleine stukjes van de organen onder een microscoop te bekijken kan vastgesteld worden of die organen gezond of ziek zijn.

De behandelend arts vertelt de ouders meestal op de dag van het onderzoek wat de voorlopige bevindingen zijn. De patholoog schrijft een rapport van de resultaten. Dit is acht weken na het overlijden van het kind klaar. Dat rapport zullen de ouders en de behandelend arts van het kind vervolgens samen bespreken.

WAAROM KAN ONDERZOEK NA OVERLIJDEN BELANGRIJK ZIJN?

Als de ouders niet weten waardoor hun kind overleden is, maken ze zich zorgen. Ze hebben veel vragen: "Wat is er gebeurd?", "Was ons kind ziek?", "Zullen onze volgende kinderen de ziekte ook hebben?" Met een onderzoek na overlijden kunnen zij in veel gevallen antwoord krijgen op die vragen. Soms blijkt dat hun kind een erfelijke aandoening had. Voor ouders kan die informatie over erfelijkheid meespelen bij het krijgen van meer kinderen. Bij een Klinisch Genetisch Centrum kunnen ouders meer informatie krijgen over erfelijkheid.

Door bij veel kinderen onderzoek te doen, is het ook mogelijk de behandeling van zieke kinderen in de toekomst te verbeteren. Met behulp van onderzoek begrijpen we steeds beter wat er bij een bepaalde ziekte precies mis gaat in het lichaam. En welke behandeling nodig is om dat te voorkomen.

HOE KUNNEN OUDERS DE VOOR HEN GOEDE BESLISSING NEMEN?

Veel ouders vinden het moeilijk om toestemming te geven voor onderzoek na het overlijden. Zij beseffen dat het onderzoek belangrijk kan zijn, maar zien er tegenop dat daarvoor nog een onderzoek of operatie van het kind zal plaatsvinden.

Voor sommige ouders is het belangrijk wat hun geloof zegt over het schenden van het lichaam en het voortbestaan na de dood. Een geestelijk verzorger/raadsman kan dat goed met de ouders bespreken.

Ouders zijn vaak bang dat het lichaam door het onderzoek niet meer toonbaar zal zijn. De patholoog zal het lichaam echter met respect behandelen. Ouders kunnen dan op hun manier afscheid nemen van hun kind.

Als een moslimkind is overleden, kan het lichaam zoals gebruikelijk gewassen worden en in schone doeken worden gewikkeld. Nabestaanden kunnen het lichaam vervolgens begraven.

De kwaliteit van het onderzoek is het best wanneer dit binnen 24 uur na overlijden wordt gedaan. Sommige ziekten zijn alleen dan aan te tonen. Meestal willen ouders meer tijd nemen om te beslissen of zij hiervoor wel of geen toestemming willen geven. Toch kunnen zij niet heel lang nadenken. De Nederlandse wet schrijft namelijk voor dat een begrafenis of crematie binnen enkele dagen moet plaatsvinden. Voor moslims geldt bovendien dat zij volgens de islam hun doden zo snel mogelijk dienen te begraven. Maar ook daarover kunnen ouders overleggen met hun geestelijk raadsman. De ervaringen van ouders zijn verschillend: Sommige ouders schrikken als ze hun kind zien na het onderzoek. Veel ouders zijn achteraf echter blij dat zij hiervoor toestemming hebben gegeven. Zij zeggen dat het onderzoek het rouwproces heeft verlicht.

WAT KUNNEN OUDERS BESLUITEN?

Voor onderzoek na overlijden is altijd toestemming nodig van de ouders.

Ouders kunnen toestemming geven voor:

1. onderzoek aan de buitenkant van het lichaam;
2. het openen van het lichaam en onderzoek van de organen;
3. het openen van de schedel en onderzoek van de hersenen.

Ouders kunnen dus bijvoorbeeld alleen toestemming geven voor het eerste deel van het onderzoek als zij niet willen dat het lichaam geopend wordt. Het onderzoek levert dan wel minder informatie op.

Aan een obductie zijn geen kosten verbonden.

Soms willen onderzoekers lichaamsmateriaal gebruiken voor medisch wetenschappelijk onderzoek of onderwijs. Die onderzoekers moeten daar dan apart toestemming voor vragen aan de ouders.

Ouders kunnen mondeling of schriftelijk toestemming geven. In een overeenkomst kunnen ouders en artsen de details van het onderzoek vastleggen.

MEER INFORMATIE

- Ouders kunnen de behandelend arts van het kind altijd vragen om meer uitleg rondom het onderzoek.
- Een geestelijk verzorger/raadsman kan de ouders vertellen wat hun geloof zegt over onderzoek na overlijden.

Voor al uw vragen over erfelijke en aangeboren aandoeningen en contacten met ouder- en patiëntenverenigingen kunt u bellen naar de:

- VSOP Erfolijn:
telefoon: 035 - 602 8555.
- Landelijke Zelfhulporganisatie Ouders van een Overleden Kind:
telefoon 055 - 521 3550.

TELEFOONNUMMERS

SLOTERVAARTZIEKENHUIS

Verloskamers afdeling 6A:	512 4533
Couveuseafdeling 6C:	512 4539
Kinderafdeling 6C:	512 4542
Polikliniek kindergeneeskunde:	512 5112.